

GEMEENTE OLDEBROEK

gemeentelijke monumentenlijst, vastgesteld door de gemeenteraad op 14 november 2000

straat + huisnummer : Stationsweg 2
postcode + plaats : 8091 AD WEZEP
naam object : Dorpskerk
kadastrale aanduiding : gemeente Oldebroek, sectie M, nr. 2567

bescherming : gemeentelijk monument
registratienummer : GM20.036
oorspronkelijke functie : kerkgebouw
huidige functie : kerkgebouw

bouwjaar : 1862
architect :
bouwstijl : neo-romaans

beschrijver : Gelders Genootschap (LV)
datum beschrijving : juli 1994, geactualiseerd april 2001
beschrijving vastgesteld op : 13 november 2001
datum foto : 14 september 2001

GEMEENTE OLDEBROEK

gemeentelijke monumentenlijst, vastgesteld door de gemeenteraad op 14 november 2000

Stationsweg 2 (vervolg)

Historie en ligging

Nederlands Hervormd kerkgebouw, aan een klein voorplein, gelegen aan de kruising Stationsweg/Zuiderzeestraatweg. De kerk vormt een oriëntatiepunt vanaf de noordelijke en de oostelijke tak van de Zuiderzeestraatweg en vanaf de Stationsweg en is onderdeel van het oorspronkelijke bebouwingsbeeld van de oude dorpskern.

De neo-romaanse dorpskerk was in oorsprong een zaalkerkje, gebouwd in 1862. In de voorgevel is links van de entree een gedenksteen aangebracht met de tekst: 'De eerste steen gelegd 30 september 1862 door Mr. C.J.R. Nobel, burgemeester van Oldebroek, lid van de eerste kamer der Staten Generaal. Leden der bouwcommissie waren Ds. Jhr. W.F. Trip van Zoudtlandt, Ds. W.J. Jorissen, J. Koops, J.W. Spronk Gz., G. Puttenstein, A. van Enk.'

In 1911 werd de kerk aan de achterzijde uitgebreid met een dwars bouwvolume, zodat een T-vormig grondplan ontstond. Ter herinnering aan deze uitbreiding is in de rechterzijgevel een gedenksteen geplaatst met de tekst: 'De eerste steen voor de verbouwing is gelegd door B.A. Koops den 4den november 1911. B.A. Koops, W. Spronk, H. Bosch, Kerkvoogden.'

In 1938 werd de kerk nogmaals uitgebreid met een aanbouw aan de achterzijde, ter gelegenheid waarvan in de rechterzijgevel een tweede gedenksteen werd aangebracht met de tekst: 'De eerste steen van de 2de verbouwing is gelegd den 16en augustus 1938 door de hooggeboren vrouwe C.M.R. Gravin van Limburg Stirum - van Sminia.' Links van de kerk, aan de zijde van de Zuiderzeestraatweg, is een moderne pastorie gebouwd.

Plattegrond en opstand

De oorspronkelijke zaalkerk was gebouwd op een rechthoekig grondplan, met de ingang aan de korte zijde. Door de uitbreidingen is een plattegrond ontstaan in de vorm van een Latijns kruis.

De gevels zijn opgetrokken in baksteen. Het metselwerk is overwegend in kruisverband uitgevoerd. In de uitbreidingen is daarnaast ook een steens- en een halfsteensverband toegepast. De voorgevel is deels in baksteen uitgevoerd, deels gepleisterd.

In het dwarspand en in de achtergevel is hardsteen verwerkt in de aanzet- en sluitstenen van de ontlastingsbogen. Langs voor- en rechterzijgevel loopt een gepleisterde plint. Het oudste bouwdeel (de oorspronkelijke zaalkerk) is voorzien van een zadeldak, gedekt met gesmoorde kruispannen. Een kleine houten toren met houten galmborden, een uurwerk en een met leien gedekte ingesnoerde naaldspits staat op de nok. Het zadeldak van het dwarspand is ook gedekt met gesmoorde kruispannen. De aanbouw uit 1938 heeft een schilddak, eveneens met gesmoorde kruispannen gedekt. In het dakvlak aan de achterzijde zijn drie dakkapellen aangebracht.

Voorgevel

De voorgevel is symmetrisch ingedeeld: in de middenas is de entree geplaatst. Deze ingang bestaat uit een dubbele, houten paneeldeur met een halfcirkelvormig bovenlicht, dat is gedecoreerd met gebogen roeden. De deuromlijsting is uitgevoerd in pleisterwerk, in bentheim en wit geschilderd, en aan de bovenzijde afgesloten met een kroonlijst. Daarboven is het pleisterwerk doorgezet tot in de geveltop. Daarin is een witgeschilderd, rondboogvormig blindvenster uitgespaard, dat wordt geaccentueerd door een booglijst. Ter weerszijden van de entree bevindt zich een rondboogvormig venster, voorzien van een roedeverdeling. Op de hoeken staan gepleisterde, bentheimkleurig geschilderde steunberen met een verdiept boogveld en een piramidale bekroning. Langs de dakrand loopt een in pleisterwerk uitgevoerd opklimmend rondboogfries. Een daklijst beëindigt het gevelvlak.

Rechterzijgevel

De rechterzijgevel wordt geleed door gemetselde pilasters. Het gevelvlak heeft in het zaalkerkgedeelte twee rondboogvormige vensters, voorzien van een roedeverdeling en glas-in-lood.

GEMEENTE OLDEBROEK

gemeentelijke monumentenlijst, vastgesteld door de gemeenteraad op 14 november 2000

Daarnaast een deur, waarboven een kleiner rondboogvormig venster is geplaatst, eveneens met een roedeverdeling en glas-in-lood. Het dwarspand bevat een deur met een met gebogen roeden gedecoreerd halfcirkelvormig bovenlicht. Rechts daarvan vier vensters, voorzien van een roedeverdeling en glas-in-lood. De vensters zijn geplaatst onder halfcirkelvormige ontlastingsbogen. De boogvelden zijn gevuld met siermetselwerk. In de geveltop bevindt zich een spitsboogvenster, voorzien van glas-in-lood, met ter weerszijden een kleiner venster, eveneens met glas-in-lood. Het gevelvlak van de tweede uitbreiding bevat een deur met een halfcirkelvormig bovenlicht, dat is voorzien van gebogen roeden. De oude gevelopening is dichtgezet met gedecoreerd metselwerk.

Achtergevel

Het gevelvlak van de achtergevel verspringt. Het metselwerk is uitgevoerd in een halfsteensverband. De achtergevel heeft twee cirkelvormige vensters en twee gietijzeren vensters, voorzien van een roedeverdeling, geplaatst onder een rondboogvormige ontlastingsboog. De boogvelden zijn gevuld met siermetselwerk.

Linkerzijgevel

De linkerzijgevel wordt geleed door gemetselde pilasters. Het gevelvlak van het oudste gedeelte telt drie rondboogvormige vensters, voorzien van een roedeverdeling. Voorts een kleiner rondboogvormig venster. Het dwarspand bevat vier vensters, voorzien van een roedeverdeling en glas-in-lood. De vensters zijn geplaatst onder halfcirkelvormige ontlastingsbogen. De boogvelden zijn gevuld met siermetselwerk. In de geveltop een spitsboogvenster, voorzien van glas-in-lood, met ter weerszijden, gekoppeld, een kleiner venster, eveneens met glas-in-lood. In de uitbreiding van 1938 is een dubbele deur, met glaspaneel, geplaatst onder een strek. Tegen de linkerzijgevel is een garage gebouwd.

Reden van plaatsing

De Nederlands Hervormde kerk werd gebouwd in 1862, met uitbreidingen in 1911 en 1938. Het kerkgebouw is in architectuurhistorisch opzicht beschermenswaardig als een representatief voorbeeld van een neo-romaanse dorpskerk, waarvan het karakter goed bewaard is gebleven in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering. In stedenbouwkundig opzicht is de kerk van belang voor het bebouwingsbeeld van de oude dorpskern van Wezep. De bijbehorende pastorie is van veel jonger datum en komt niet voor bescherming in aanmerking.

